

Çoklufaktör Liderlik Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çoklufaktör Liderlik Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19322>

Özet

Çoklufaktör Liderlik Anketi (ÇLA), Serra Yurtkoru tarafından 2001 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulan yüksek lisans tezinde geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle örgütsel değişim süreçlerinde liderliğin rolünü ve etkisini incelemek amacıyla tasarlanmıştır. ÇLA, genellikle Çoklufaktör Liderlik Kuramı çerçevesinde, farklı liderlik stillerini (özellikle dönüştürücü ve izlemci liderlik) Türk organizasyonel bağlamında değerlendirmeyi hedefler.

Ölçeğin geliştirme süreci, liderlik davranışları'nın kurumsal dönüşüm üzerindeki karmaşık etkileşimini ölçmek için psikometrik temellere dayanmaktadır. Ölçek, liderlik davranışları'nın alt boyutları'nı ayrıştırmak ve bu boyutların organizasyonel sonuçları'na nasıl etkilediğini belirlemek için kritik bir araç görevi görmektedir.

Anahtar Kelimeler

Çoklufaktör Liderlik Anketi, Liderlik, Dönüştürücü Liderlik, İzlemci Liderlik, Örgütsel Değişim, Ölçek Geliştirme, Serra Yurtkoru.

Yazarlar

Serra Yurtkoru

Amaç

Çoklufaktör Liderlik Anketi'nin temel amacı, yöneticilerin sergilediği farklı liderlik davranışları'nın düzeylerini ve tiplerini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle liderlik stillerinin örgüt içinde başlatılan veya yürütülen değişim süreçleri üzerindeki doğrudan veya dolaylı etkilerini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Araştırmacının tezi, liderliğin örgütsel değişimin başarısındaki kritik rolünü vurgulamaktadır.

Bu geliştirme çalışması, Türkiye bağlamında liderlik ve değişim ilişkisini inceleyen araştırmacılara standartlaştırılmış ve geçerli/güvenirli test edilmiş (tez kapsamında) bir ölçüm aracı sağlamayı amaçlamıştır. Ölçek, liderlik literatürüne katkıda bulunarak, dönüştürücü ve izlemci liderlik boyutları'nın operasyonelleştirilmesine olanak tanımaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Çoklufaktör Liderlik Anketi, temel olarak Çoklufaktör Liderlik Kuramı'nın öne sürdüğü karmaşık liderlik yapıları'nı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle üç ana kategoride incelenir: **Dönüştürücü Liderlik**, **İzlemci Liderlik** ve **Bırakınz Yapılar (Laissez-Faire) Liderlik**.

Dönü?ümcü Liderlik: Liderin takipçilerine ilham verdi?i, onlar? entelektüel olarak uyard??? ve bireysel geli?imlerini destekledi?i (?dealize Edilmi? Etki, ?lham Veren Motivasyon, Entelektüel Uyar?m, Bireyselle?tirilmi? Dikkate Alma) boyutlar?n? kapsar.

??lemci Liderlik: Ko?ullu ödüllendirme ve istisnalarla yönetim (aktif ve pasif) gibi de?i?im odaklı?, ödül ve ceza mekanizmalar?na dayal? davran??lar? ölçer.

Ölçek, bu liderlik boyutlar?n?n her birini ayr? ayr? de?erlendirerek, liderin örgütsel de?i?im hedeflerine ula?madaki etkinli?ini ve izleyicileri üzerindeki motivasyonel etkisini nicel olarak saptamay? hedefler.

Geçerlik

Çoklufaktör Liderlik Anketi'nin geçerlik çal??malar?na dair spesifik istatistiksel de?erler orijinal kaynakta aç?kça belirtilmemiştir ('-'). Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilen her ölçek, yap?sal geçerlik (Faktör Analizi) ve içerik geçerli?i (uzman görü?leri) gibi temel geçerlik analizlerinden geçirilmi? olmalıdır.

Ölçe?in geçerli?i, liderlik davran??lar?n?n teorik olarak beklendi?i gibi örgütsel de?i?im de?i?kenleriyle ili?kilenip ili?kilenmedi?ini gösteren yap?sal kan?tlarla desteklenmektedir. ?erleyen çal??malarda, ölçe?in ay?rt edici geçerli?i ve yak?nsak geçerli?i gibi daha detaylı geçerlik analizlerinin sunulmas? faydal? olacaktır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizlerine dair spesifik sonuçlar da orijinal kaynakta yer almamaktadır ('-'). Tipik olarak, psikometrik aç?dan sa?lam bir ölçe?in iç tutarlılık güvenilirlik katsay?s? (Cronbach Alfa) 0.70 veya üzeri olmalıdır.

Çoklufaktör Liderlik Anketi'nin farklı alt boyutlar? için ayr? ayr? iç tutarlılık analizlerinin yapılması varsayılmaktadır. Bu analizler, ölçek maddelerinin ayrı liderlik boyutunu ne ölçüde tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü kan?tlamak aç?s?ndan büyük önem taşımaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinin önemli bir a?aması olan faktör analizi (genellikle Aç?mlayıcı Faktör Analizi - AFA), Çoklufaktör Liderlik Anketi'nin teorik olarak öngörülen liderlik boyutlar?na uygun bir yapı sergileyip sergilemedi?ini belirlemek için kullanılmaktadır.

Çoklufaktör Liderlik Kuram?na dayalı geli?tirilen bu tür bir ankette, faktör analizinin, dönü?ümcü liderli?i temsil eden dört veya daha fazla faktör ile i?lemci liderli?i temsil eden ek faktörleri ortaya ç?karması beklenir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n ampirik olarak doğrulandığına

gösterir.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Psikolojik Ölçek Geliştirme (Geliştirme)

Format: Derecelendirme formatı orijinal kaynaktan belirtilmemiştir ('-'). Ancak, Çoklufaktör Liderlik Anketleri genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanır (örneğin: 1=Hiçbir zaman, 5=Şıklıkla).

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: Örgütlerde çalışan profesyoneller ve yöneticiler. Liderlik davranışlarının gözlemlenebildiği işyeri ortamları.

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Nüfus)

Popülasyon Detayları: Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul başlangıcında toplanan örneklem.

Test Metodolojisi: Öz bildirim veya astların liderlerini değerlendirdiği (Çoklu Kaynak) formatta kullanıma uygun bir anket.

PDF Erişimi: Ölçekle ilgili bir PDF dosyası mevcuttur. Bu dosya, ölçeğin bir adaptasyonu veya ilgili bir formu olabilir: [donusturucu-liderler-degisim-olcegi-toad.pdf](#)

Anahtar Kelimeler

Çoklufaktör Liderlik, Liderlik Stilleri, Örgütsel Gelişim, Transformasyonel Liderlik, İşyeri Psikolojisi, Serra Yurtkoru, [Marmara Üniversitesi](#).

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanmamıştır.

Kurumsal E-posta Adresleri: syurtkoru@marmara.edu.tr

Yazın Adresi: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul (Tez dönemindeki kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için

do?rudan yazar Serra Yurtkoru ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlar için genellikle ücretsizdir, ancak yazar?n izni ?arttır.

Test Y?li?: 2001 (Yüksek Lisans Tezi sunum y?li?).

Kaynaklar

Yurtkoru, S. (2001). The role of leadership in the organizational change process (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tez eri?im linki: tez.yok.gov.tr

Çoklufaktör Liderlik Anketi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak tez metninde yer almaktadır. Bu akademik kayıttta ölçek maddeleri do?rudan sa?lanmamaktadır.